

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. BIRŽELIO 21 D. NUTARIMO NR. 496 „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO
IR VYRIAUSYBĖS 2003 M. SAUSIO 28 D. NUTARIMO NR. 115 „DĖL
PAVYZDINĖS DARBO SUTARTIES SU JŪRININKU FORMOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO PROJEKTŲ (TAP-22-1346) (22-8910(2); (TAP-22-1345) (22-8912(2))**

2022-08-01 Nr. NV-2196
Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: atsižvelgiant į pasikeitimus Darbo kodekse, patikslinti įgyvendinamojo nutarimo nuostatas dėl papildomų atostogų bei laikinojo įdarbinimo įmonių reglamentavimo, aiškiau ir tiksliau perkelti Direktyvos 2014/112/ES nuostatas dėl vidaus vandenų laivų poilsio laiko ir papildyti pavyzdinę darbo sutarties su jūrininku formą.

Esama situacija:

- 2022-06-28 Seimas priėmė Darbo kodekso pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1189 (įsigalioja 2022-08-01), kuriuo perkeltos Direktyvos (ES) 2019/1158 nuostatos dėl tėvų ir prižiūriniųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros ir Direktyvos (ES) 2019/1152 nuostatos dėl skaidrių ir nuspėjamų darbo sąlygų, laikinojo įdarbinimo įmonėms numatyti papildomi kriterijai ir kt. Vyriausybė iki 2022-07-31 turi priimti įgyvendinamųjų teisės aktų pakeitimus.
- Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas nustatė keletą galimų problemų dėl Direktyvos 2014/112/ES (įgyvendina Europos susitarimą dėl tam tikrų vežimo vidaus vandens keliais sektoriaus darbo laiko organizavimo aspektų), perkėlimu į Lietuvos teisės sistemą. Sąvokos „poilsio laikas“, „poilsio diena“, „ilgiausias darbo laikas“ turėtų būti perkeltos aiškiau ir tiksliau.

Esmė:

- *Darbo laiko ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse apraše*, atsižvelgiant į Direktyvos 2014/112/ES nuostatas, papildoma, kad poilsio laikas apima poilsio laiką plaukiančiame arba stovinčiame vidaus vandenų laive ir sausumoje; trumpos pertraukos (iki 15 minučių) į poilsio laiką yra neįskaitomos; ilgiausia darbo laiko trukmė apskaitiniu laikotarpiu yra 2 304 valandos (skaičiavimo pagrindas: iš 52 savaitių atimamos mažiausiai keturios atostogų savaitės ir rezultatas padauginamas iš 48 valandų), o už trumpesnį laikotarpį apskaičiuojama proporcingai (įsigaliojusių nuo 2023 m. sausio 1 d.).
- *Laikinojo įdarbinimo įmonių atitikties kriterijams, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė, nustatymo tvarkos aprašas* (įsigaliojusių nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d.) išdėstomas nauja redakcija ir atsižvelgiant į tai, kad Darbo kodekse numatyti du nauji kriterijai, kuriuos turi atitikti laikinojo įdarbinimo įmonė (nustatyta tvarka pateikti informaciją VDI ir ne mažiau negu tris paeiliui einančius mėnesius turėti laikinųjų darbuotojų), patikslinama atitikties šiems kriterijams nustatymo ir informacijos pateikimo tvarka, nuorodos į DK ir kt. Taip pat atsisakoma nuostatos, kas turi būti nurodoma sprendime, kai darbdavys neatitinka laikinojo įdarbinimo įmonių kriterijų, nes tai numato Viešojo administravimo įstatymo 10 str. 5 d.
- *Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos apraše* vietoj žodžių „toje pačioje darbovietėje“ įrašoma „pas tą patį darbdavį“ (svarbu darbuotojams dėl nepertraukiamo

darbo stažo, kai turintis kelias darbovietes darbdavys perkelia darbuotoją iš vienos darbovietės į kitą).

- *Pavyzdinė darbo sutarties su jūriniu forma* suderinama su Darbo kodekso nuostatomis dėl darbo sutartyje numatomų sąlygų. Joje turi būti atskirai nurodytos darbo užmokesčio sudedamosios dalys, darbo (pamainos) keitimo tvarka, išbandymo termino, jei taikomas, trukmė ir sąlygos, teisė į mokymo paslaugas, informacija apie su socialiniu draudimu susijusią apsaugą, apie viršvalandžių apmokėjimo ir darbo sutarties pasibaigimo tvarką.

Numatoma nauda: Vyriausybės nutarimų nuostatos bus suderintos su Darbo kodekso ir Direktyvos 2014/112/ES nuostatomis.

Derinimas:

- Nutarimų projektams be pastabų pritarė Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.
- Atsižvelgta į Lietuvos verslo konfederacijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pateiktas pastabas.
- Argumentai dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta, pateikti derinimo pažymoje:
 - ✓ Valstybinė darbo inspekcija siūlė, kad neatitikęs kriterijų ir išbrauktas iš sąrašo darbdavys pakartotinai į VDI galėtų kreiptis ne anksčiau kaip po 6 mėn. (neatsižvelgta, nes poįstatyminis teisės aktas negali įteisinti apribojimų, kurie yra įstatyme);
 - ✓ Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ siūlė į nepertraukiamą darbo stažą įskaičiuoti laikotarpius, kuriuos darbuotojas dirbo to *steigėjo* įsteigtoje įstaigoje, nors darbdavys ir pasikeitė (neatsižvelgta, nes įmonių (įstaigų) reorganizavimas nepakeičia darbuotojų darbo sąlygų, todėl visos garantijos jiems išlieka, kaip reglamentuota Darbo kodekso 51 st. 1 d.);
 - ✓ Teisingumo ministerija siūlė, atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas, numatyti darbuotojo teisę pasirinkti vietą, kurioje jis praleis poilsio dieną (į šią pastabą siūlytina atsižvelgti).

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome nutarimų projektus svarstyti 2022-08-02 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt